

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
BIURO KADR, SZKOLENIA I OBSŁUGI PRAWNEJ

ul. Puławska 148/150; 02-624 Warszawa; tel. 22 60 120 86 fax 22 60 128 73
biurokadr@policja.gov.pl

Kpp *6233*/21/AP

Warszawa, dnia 12 maja 2021 r.

Opinia prawna

Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. *o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2138) wprowadzono nowy rodzaj służby wojskowej. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 3 pkt 5 w/w ustawy *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. Wojska Obrony Terytorialnej stanowią rodzaj sił zbrojnych.

Na mocy art. 98k ustawy stosunek służbowy terytorialnej służby wojskowej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do tej służby. W powołaniu wskazuje się miejsce i okres pełnienia terytorialnej służby wojskowej oraz stanowisko służbowe występujące w etacie jednostki wojskowej przeznaczone dla żołnierza OT.

W czasie pełnienia terytorialnej służby wojskowej dyspozycyjnie żołnierz OT jest obowiązany kształcić się i doskonalić, w tym podnosić sprawność fizyczną w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań na stanowisku służbowym, a także utrzymywać stały kontakt z jednostką wojskową. Żołnierz OT podlega też opiniowaniu służbowemu oraz odpowiada dyscyplinarnie przed przełożonym służbowym.

Przepis art. 98k ust. 3 określa warunki, jakie musi spełniać kandydat do OT: posiadanie obywatelstwa polskiego, zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby wojskowej, posiadanie wieku, co najmniej osiemnastu lat, niekaralność za przestępstwo umyślne, nieprzeznaczenie do służby zastępczej, niepełnienie innego rodzaju czynnej służby wojskowej lub nie ma nadanego przydziału kryzysowego, niezareklamowanie od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny lub w przypadku nadania przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego w formie zbiorowej listy imiennej w jednostce przewidzianej do militaryzacji, wykształcenie, co najmniej wyższe - w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie oficerów, co najmniej średnie lub średnie branżowe - w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie podoficerów, co najmniej podstawowe - w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym w korpusie szeregowych - jeżeli występują potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych oraz inne szczególne warunki.

Przywołany powyżej przepis nie wyłącza funkcjonariuszy innych służb, w tym policjantów z możliwości ubiegania się o nawiązanie stosunku służbowego w OT. Mimo, iż przepisy nie formułują tego wprost, policjant nie może być jednocześnie żołnierzem OT.

Przepis art. 98k ust. 3 pkt 7 ustawy stanowi, że żołnierzem OT może zostać osoba, która nie była reklamowana od obowiązku odbycia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Wnioskując *a contrario*, żołnierzem OT nie może być osoba, która została reklamowana od obowiązku odbycia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Ustawodawca uznał, że w pewnego rodzaju okolicznościach określone grupy osób będą zwolnione z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI BIURO KADR, SZKOLENIA I OBSŁUGI PRAWNEJ

ul. Puławska 148/150; 02-624 Warszawa; tel. 22 60 120 86 fax 22 60 128 73
biurokadr@policja.gov.pl

mobilizacji i w czasie wojny jak też w czasie pokoju. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 4 ustawy reklamowanie następuje z urzędu i na wniosek. Reklamowani od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej są min. posłowie, senatorzy a także osoby, które ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowiska są niezbędne do zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa. Kwestia reklamowania od czynnej służby wojskowej została szczegółowo opisana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. nr 210, poz. 2136). **Reklamowanie osób, które ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowiska są niezbędne do zapewnienia obrony i bezpieczeństwa państwa następuje z urzędu.** Oczywiście jest to, że Policja oraz inne służby np.: Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna i Służba Ochrony Państwa przeznaczone są do zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa Państwa. Zatem obowiązek wynikający z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej może być realizowany bez konieczności podejmowania czynnej służby wojskowej.

Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w art. 98k ust. 3 pkt 7 w zw. z art. 116 ust. 4 pkt 1 lit. c zwalnia z obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej osoby, które z uwagi na posiadane kwalifikacje oraz zajmowane stanowiska są niezbędne do zapewnienia obrony i bezpieczeństwa państwa. Wszelkie wątpliwości rozwiązuje treść załącznika nr 1 (Szczegółowy wykaz stanowisk, których zajmowanie powoduje reklamowanie z urzędu od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny) do przywołanego powyżej rozporządzenia. W pkt 14 pod pozycją nr 1 wskazuje się funkcjonariuszy Policji, jako podlegających reklamowaniu z urzędu, co w sposób ewidentny wyklucza możliwość nawiązania stosunku służbowego w OT.

Policjant pozostaje w stosunku służbowym, który charakteryzuje się podporządkowaniem służbowym tj. obowiązkiem przestrzegania dyscypliny służbowej oraz obowiązkiem wykonywania poleceń przełożonych. Żołnierz OT również pozostaje w stosunku podległości służbowej. Służba w OT przebiega w dwojaki sposób. System rotacyjny polega na pełnieniu służby w jednostce wojskowej w dniach służby, co najmniej raz w miesiącu w dniach wolnych od pracy. Służba ta może też być pełniona w innych dniach w zależności od potrzeb Sił Zbrojnych. Żołnierz OT może być wezwany do pełnienia służby w trybie natychmiastowym. Zgodnie z brzmieniem art. 98q ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej żołnierz OT wezwany do pełnienia służby wojskowej rotacyjnie w trybie natychmiastowego stawiennictwa jest obowiązany stawić się do tej służby w określonym terminie i miejscu. Drugą formą pełnienia służby w OT jest system dyspozycyjny. Obowiązki wynikające ze stosunku służbowego, w tym obowiązek stawiania się na wezwanie przełożonego dotyczą też systemu dyspozycyjnego.

Trudno sobie wyobrazić, aby policjant mógł odmówić pełnienia służby w sytuacji, gdy będąc jednocześnie żołnierzem OT zostałby wezwany w trybie art. 98q ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej do stawiennictwa w jednostce OT. W takiej sytuacji doszłoby do powstania konfliktu interesów pomiędzy służbami oraz pozbawienia policjanta przymiotu dyspozycyjności, który w Policji jest bezwzględnie wymagany. Podkreślić również należy, że porzucenie służby stanowiłoby podstawę do

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
BIURO KADR, SZKOLENIA I OBSŁUGI PRAWNEJ

ul. Puławska 148/150; 02-624 Warszawa; tel. 22 60 120 86 fax 22 60 128 73
biurokadr@policja.gov.pl

wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjanta, a w skrajnym przypadku do wszczęcia postępowania administracyjnego w kierunku możliwości zwolnienia ze służby z uwagi na jej ważny interes. W przypadku czynnego policjanta nie może dochodzić do sytuacji, w której zadania wynikające ze stosunku służbowego mogłyby doznać uszczerbku w związku z podjęciem przez policjanta innego rodzaju aktywności (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 września 2017 r. II SA/Wa 18/17, www.orzeczenia.nsa.gov.pl).

Nawiązanie stosunku służbowego w innej konkurencyjnej służbie należy traktować, jako podjęcie się wykonywania zadań pozostających w sprzeczności z obowiązkami wynikającymi z ustawy o Policji, co bezpośrednio wynika z treści art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U z 2020 r., poz. 360).

Konkludując, w aktualnie obowiązującym stanie prawnym przepisy wykluczają, więc możliwość łączenia służby w Policji i OT.

ADAM PARDA
Szef Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej
Komendy Głównej Policji

Adam PARDA